SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 20. maja 2010 *

V zadevi C-308/08,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 10. julija 2008,

Evropska komisija, ki jo zastopata S. Pardo Quintillán in D. Recchia, zastopnici, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Kraljevini Španiji, ki jo zastopa N. Díaz Abad, zastopnica, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka,

* Jezik postopka: španščina.

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi J.-C. Bonichot, predsednik senata, C. W. A. Timmermans, K. Schiemann, P. Kūris in L. Bay Larsen (poročevalec), sodniki,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s tožbo predlaga Sodišču, naj ugotovi, da Kraljevina Španija v zvezi z načrtom za ureditev podeželske poti od Villamanrique de la Condese (Sevilla) do El Rocía (Huelva) (v nadaljevanju: načrt ureditve podeželske poti) ni izpolnila obveznosti iz Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, str. 7, v nadaljevanju: direktiva o habitatih), kot jo razlagata sodbi Sodišča z dne 13. januarja 2005 v zadevi Dragaggi in drugi (C-117/03, ZOdl., str. 1-167) in z dne 14. septembra 2006 v zadevi Bund Naturschutz in Bayern in drugi (C-244/05, ZOdl., str. I-8445), ter obveznosti iz člena 12(4) te direktive.

Pravni okvir

Pravo Unije

2 V šesti uvodni izjavi direktive o habitatih je navedeno, da „[…] je treba, da se zagotovi obnovitev ali vzdrževanje ugodnega stanja naravnih habitatov in vrst, pomembnih

za Skupnost, določiti posebna ohranitvena območja, da se po določenem časovnem razporedu vzpostavi usklajeno evropsko ekološko omrežje“.

3 V skladu s členom 3(1) direktive o habitatih se „[v]zpostavi […] usklajeno evropsko ekološko omrežje posebnih ohranitvenih območij, imenovano Natura 2000. To omrežje, ki ga sestavljajo območja z naravnimi habitatnimi tipi iz Priloge I in habitati vrst iz Priloge II, omogoča, da se vzdržuje ali, če je to primerno, obnovi ugodno stanje ohranjenosti zadevnih naravnih habitatnih tipov in habitatov teh vrst na njihovem naravnem območju razširjenosti.“

4 Člen 4 direktive o habitatih določa:

„1. Na podlagi meril iz Priloge III (faza 1) in ustreznih znanstvenih informacij vsaka država članica predlaga seznam območij in označi, kateri naravni habitatni tipi iz Priloge I in domorodne vrste iz Priloge II so prisotni na teh območjih. […]

Seznam se pošlje Komisiji v treh letih od notifikacije te direktive skupaj z informacijami o vsakem območju. […]

2. Na podlagi meril iz Priloge III (faza 2) ter v okviru vsake od petih biogeografskih regij iz člena 1(c)(iii) in celotnega ozemlja iz člena 2(1) Komisija izdela iz seznamov držav članic v soglasju z vsako državo članico osnutek seznama območij, pomembnih za Skupnost [v nadaljevanju: OPS], v katerem so označena območja z enim ali več prednostnimi naravnimi habitatnimi tipi ali prednostnimi vrstami.

[…]

Seznam območij, ki so bila izbrana za [OPS], na katerem so označena območja z enim ali več prednostnimi naravnimi habitatnimi tipi ali prednostnimi vrstami, sprejme Komisija skladno s postopkom iz člena 21.

[…]

5. Takoj, ko je območje uvrščeno na seznam iz tretjega pododstavka odstavka 2, zanj velja člen 6(2), (3) in (4).“

5 Med vrstami, pomembnimi za Skupnost, navedenimi v Prilogi II k direktivi o habitatih je kot prednostna vrsta naveden tudi *Lynx pardina* (v nadaljevanju: iberski ris). Člen 1(h) te direktive opredeljuje „prednostne vrste“ kot „vrste iz (g)(i), za katerih ohranitev je Skupnost še posebej odgovorna glede na delež njihovega naravnega območja razširjenosti, ki leži na ozemlju iz člena 2“.

6 Člen 6 direktive o habitatih, ki določa sistem varstva OPS, v odstavku 2 določa:

„Države članice storijo vse potrebno, da na posebnih ohranitvenih območjih preprečijo slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst ter vznemirjanje vrst,

za katere so bila območja določena, kolikor bi tako vznemirjanje lahko pomembno vplivalo na cilje te direktive."

7 Člen 12(4) direktive o habitatih določa:

„Države članice vzpostavijo sistem za spremljanje naključnega ujetja in ubitja živalskih vrst iz Priloge IV(a). Glede na zbrane informacije države članice nadaljujejo z raziskavami ali potrebnimi ohranitvenimi ukrepi, da se zagotovi, da naključno ujetje in ubitje nima znatnega škodljivega vpliva na zadevno vrsto."

8 Iberski ris je med vrstami, naštetimi v Prilogi IV(a) k direktivi o habitatih.

Dejansko stanje spora in predhodni postopek

9 Kraljevina Španija je decembra 1997 za OPS predlagala naravni park Doñana, med drugim zaradi prisotnosti iberskega risa.

10 Novembra 1999, to je med obdobjem, ko je bilo to območje predlagano za tako, in obdobjem, ko ga je Komisija dejansko vpisala kot OPS, je bil sprejet načrt ureditve podeželske poti. Ta obkroža in deloma prečka naravni park Doñana.

11 Komisija je ob presoji, da je bila ureditev poti izvedena brez sprejetja ukrepov, potrebnih za preprečevanje negativnih posledic za okolje, zlasti za iberskega risa, 1. aprila 2004 na Kraljevino Španijo naslovila pisni opomin, v katerem ji je očitala, da med drugim ni izpolnila obveznosti iz členov 6 in 12 direktive o habitatih.

12 Komisija je 4. julija 2006, da bi upoštevala zgoraj navedeno sodbo Dragaggi in drugi, Kraljevini Španiji poslala dodaten pisni opomin. V njem je navedla, da Kraljevina Španija ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi direktive o habitatih, kakor je bila razložena v tej sodbi, in na podlagi člena 12(4) te direktive. V zvezi s tem je opozorila na pomembnost prisotnosti iberskega risa na območju, na katerem je bil izveden načrt ureditve podeželske poti, in navedla, da je sprememba podeželske poti v cesto razdelila naravni habitat te vrste in ga izpostavila tveganju za naključno ubitje, ker zaščitnih ukrepov ni bilo mogoče šteti za ustrezne.

13 Komisija je z Odločbo 2006/613/ES z dne 19. julija 2006 o sprejetju seznama območij v sredozemski biogeografski regiji, pomembnih za Skupnost, v skladu z Direktivo Sveta 92/43/EGS (UL L 259, str. 1) na ta seznam dodala naravni park Doñana.

14 Kraljevina Španija je z dopisom z dne 25. septembra 2006 odgovorila, da se po sprejetju popravljalnih ukrepov ni zgodila nobena prometna nesreča in da se zdi, da so zaščitni ukrepi, ne da bi to povsem izključili, močno zmanjšali nevarnost nesreč.

15 Ker je Komisija ugotovila, da je bilo kršeno pravo Unije, je 18. oktobra 2006 izdala obrazloženo mnenje, v katerem je ponovila svoje očitke in Kraljevino Španijo pozvala, da se uskladi s tem mnenjem v dveh mesecih od njegovega prejema.

16 Kraljevina Španija je 18. decembra 2006 v odgovor poslala poročilo Junta d'Andalucía, v katerem je bilo še enkrat poudarjeno, da se od izvedbe popravljalnih ukrepov z iberskimi risi ni zgodila nobena prometna nesreča več.

17 Ker je Komisija menila, da je položaj ostal nezadovoljiv, je 10. julija 2008 vložila to tožbo.

Tožba

Prvi očitek: domnevna neizpolnitev obveznosti, da se ne odobri poseg, ki bi resno ogrozil ekološke značilnosti zadevnega območja, ki jo ima tožena država članica na podlagi direktive o habitatih

Trditve strank

18 Komisija meni, da je Kraljevina Španija z izvedbo zadevne podeželske poti, ne da bi hkrati sprejela ustrezne zaščitne ukrepe, izvedla poseg, ki je zelo spremenil ekološke značilnosti OPS, kakor je bilo predlagano, pri čemer se je to štelo za območje, nepogrešljivo za iberskega risa.

19 Kljub popravljalnim ukrepom, ki so jih sprejeli španski organi, naj bi namreč ta poseg na območju, ki je še posebej pomembno za ohranitev iberskega risa, razdrobil habitat te vrste, otežil razširjanje mladih risov in povezavo med različnimi „ozemeljskimi enotami“ ter zlasti mlade rise izpostavil nevarnosti ubitja zaradi nesreče. Iz tega naj bi izhajala nevarnost izumrtja te prednostne vrste, ki je v nasprotju z obveznostmi iz direktive o habitatih, kakor jo razlaga sodna praksa Sodišča.

20 Kraljevina Španija meni, da je regionalna cestna povezava iz Villamanrique de la Condese v El Rocío pomenila in še vedno pomeni asfaltirano cesto, ki jo andaluzijske oblasti le ustrezno vzdržujejo. Zato ni mogoče trditi, da je šlo za poseg, ki je resno ogrozil ekološke značilnosti območja. Tudi če bi bilo tako, je Kraljevina Španija vsekakor sprejela ukrepe za preprečevanje nastanka škode za okolje.

Presoja Sodišča

21 Opozoriti je treba, da morajo države članice v zvezi z območji, na katerih so naravni habitati in/ali prednostne vrste in ki so opredeljena za uvrstitev na seznam Skupnosti, sprejeti primerne zaščitne ukrepe za ohranitev značilnosti teh območij. Države članice zato ne smejo dovoliti posegov, ki bi lahko resno ogrozili njihove ekološke značilnosti. Tako je zlasti, kadar lahko poseg pripelje do izumrtja prednostnih vrst, ki živijo na zadevnih območjih (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Bund Naturschutz in Bayern in drugi, točki 44 in 46).

22 Komisija pa Kraljevini Španiji očita prav to, da je dovolila poseg, ki naj bi zelo spremenil ekološke značilnosti predlaganega OPS in ki bi pripeljal do izumrtja iberskega risa, to je prednostne vrste, katere prisotnost na zadevnem območju spada med razloge, da je tožena država članica naravni park Doñana predlagala za OPS.

23 V zvezi s tem je treba poudariti, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da mora zatrjevano neizpolnitev dokazati Komisija. Sodišču mora namreč predložiti potrebne dokaze, da to lahko preveri, ali gre za neizpolnitev, pri čemer se ne more opreti na

nikakršno domnevo (glej sodbi z dne 4. oktobra 2007 v zadevi Komisija proti Italiji, C-179/06, ZOdl., str. I-8131, točka 37, in z dne 10. septembra 2009 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-416/07, ZOdl., str. I-7883, točka 32).

24 Ni sporno, da je bilo prvo asfaltiranje podeželske poti med Villamanrique de la Condeso in El Rocíom izvedeno leta 1989. Izvedba zadevnega načrta ureditve je bila odobrena februarja 2000 in je bila pogojena s sprejetjem ukrepov, kot so zgraditev prehodov za živali, postavitev ustrezne signalizacije in postavitev ograje za živali vzdolž dela, ki prečka gozdno območje, ki je najugodnejše območje za ohranitev iberskega risa. Ureditev podeželske poti je bila končana julija 2001. Vendar je bilo več dodatnih popravljalnih ukrepov izvedenih postopoma in končanih novembra 2004. Iz spisa je razvidno, da čeprav asfaltiranje ni niti spremenilo poteka zadevne prometne poti niti njenih dimenzij, pa je spremenilo njen namen, tako da je podeželska pot postala avtomobilska cesta. Posledica te ureditve sta bila povečan promet, zlasti posebnih vozil, in povečana hitrost vozil, ki so vozila po tej cesti.

25 Ni sporno, da linearna prometna infrastruktura lahko pomeni resno oviro za nekatere vrste iz direktive o habitatih in z drobljenjem njihovega naravnega območja razširjenosti spodbuja endogamijo in genetski zdrs pri teh vrstah. Vendar se ne zdi, da bi zadevna ureditev dejansko vplivala na drobljenje habitata iberskega risa.

26 V zvezi s tem je treba opozoriti na naslednje.

27 Iz študije v zvezi s popisom populacije iberskega risa v Španiji in na Portugalskem (El Lince ibérico (Lynx pardinas) en España y Portugal – Censo – diagnóstico de sus

poblaciones, J. N. Guzmán e.a., Ministerio de Medio Ambiente, 2004) je razvidno, da polovica populacije iberskega risa v naravnem parku Doñana živi na 20 % njegove površine, natančneje, tam, kjer so največje populacije zajcev, ki so njihova glavna hrana.

28 Poleg tega je zaradi pomanjkanja zajcev na 75 % območja, na katerem je prisoten iberski ris, število paritvenih območij padlo s približno 12 na največ 8.

29 Poleg tega je iz povzetka končnega poročila dejavnosti, ki so ga sestavili španski organi za obdobje od 1. julija 2002 do 30. junija 2006 (Recuperación de poblaciones de Lince ibérico en Andalucía, Proyecto Life nº 02NAT/E/8609, Consejería de Medio Ambiente, Septiembre 2006), razvidno, da je bilo pomembno spodbujati povezave med različnimi območji, na katerih je prisotna populacija iberskega risa v pokrajini Doñana, ker to populacijo sestavljajo majhne „ozemeljske enote“, ki jih prečkajo osebki, ki se razširjajo.

30 Natančneje, iz spisa je razvidno, da je najpomembnejše izvirno območje mladih iberskih risov na gozdnih površinah Coto del Rey in Matasgordasa v narodnem parku Doñana. Razširjanje mladih iberskih risov iz te enote poteka v dveh glavnih smereh, proti severu, čez asfaltirano podeželsko pot, ki povezuje Villamanrique de la Condeso z El Rocíom, in proti zahodu.

31 Novembra 2006 je bilo zgrajenih osem prehodov za živali in dva mostova, da bi se omogočila prehodnost navedene poti in tako odpravil učinek pregrade zaradi spremembe poti v regionalno cesto.

32 Res je, kot izhaja iz poročila WWF/Adena iz septembra 2007 (Informe sobre el camino agricola asfaltado Villamanrique de la Condesa [Sevilla] – El Rocío [Huelva]), da so se zgrajeni prehodi za živali izkazali za neuporabne in nekoristne zaradi pomanjkljivosti pri zasnovi in nevzdrževanja ali neobstoja izvedbe dodatnih popravljalnih ukrepov.

33 Vendar iz tehničnega poročila, ki so ga na prošnjo občine Villamanrique de la Condesa pripravili v svetovalnem uradu Inerco novembra 2006 (Informe Técnico sobre las medidas correctoras adoptadas en las obras de adecuación del firme de la via Villamanrique – El Rocío [Sevilla – Huelva]), je razvidno, da sta se število prehodov za živali čez zadevno pot in njihova zasnova štela za ustrezna značilnostim prometne poti, ki naj bi jo naredili prehodno. Njihova funkcionalnost bi bila omejena le ob izjemnih padavinah.

34 Čeprav je bilo, kot opozarja Komisija s sklicevanjem na poročilo o spremljanju učinkovitosti popravljalnih ukrepov, izvedenih na asfaltirani podeželski poti, ki povezuje Villamanrique de la Condeso in El Rocío (Informe de seguimiento de la eficacia de las medidas correctoras establecidas en el camino agrícola asfaltado Villamanrique de la Condesa – El Rocío, Junta de Andalucía Consejería de Medio Ambiente, 16 marzo de 2008), mogoče dokazati, da je iberski ris med marcem 2006 in februarjem 2007 uporabil prehode le štirikrat v enem letu, pa je tudi res, da v tem obdobju celotna ocenjena populacija iberskega risa v parku Doñana ni dosegla niti 50 osebkov. Poleg tega je v končnem poročilu o dejavnostih, navedenem v točki 29 te sodbe, navedeno, da je bilo preverjeno, ali obstaja izmenjava osebkov iberskega risa med različnimi območji pokrajine Doñana. V zvezi s tem je iz navedenega poročila o spremljanju razvidno, da so prehodi za živali pokriti z zadostnim rastlinjem, da bi živali spodbudili k uporabi, dostopna pobočja do prehoda pa so za rise povsem uporabna.

35 Poleg tega sta se, kot je zapisano v navedenem končnem poročilu o dejavnosti, zaradi ujetja 13 osebkov in programa vzreje v ujetništvu skotila dva mladiča staršem, ki izvirajo iz populacij pokrajin Andujar-Cardeña in Doñana. To naj bi pomenilo korak naprej pri ohranjanju trenutne genetske raznovrstnosti.

36 Ob upoštevanju navedenega ni mogoče ugotoviti, da je bilo v pravno zadostni meri dokazano, da je izvedba načrta ureditve podeželske poti kot taka res vplivala na drobljenje habitata iberskega risa v pokrajini Doñana.

37 Glede zatrjevane povišane stopnje nevarnosti nesreč, ki bi jim bili izpostavljeni iberski risi v navedeni pokrajini po izvedbi načrta ureditve podeželske poti, je treba ugotoviti naslednje.

38 Komisija se je sklicevala na predhodni osnutek dokumenta z naslovom Trajna mobilnost, prometna varnost in ohranjanje prostoživečih živalskih vrst v pokrajini Doñana (Borrador, Movilidad sostenible, seguridad vial y conservación de la faune silvestre en la comarca de Doñana), ki so ga poslali španski organi 18. decembra 2006 in v katerem je navedeno, da so trki med iberskimi risi in vozili za iberske rise v pokrajini Doñana postali eden glavnih vzrokov za pogin in zato odločilni dejavnik prihodnjega preživetja populacije. Iz tega predhodnega osnutka je razvidno, da sta ta položaj poslabšala dva glavna dejavnika, in sicer povečanje števila asfaltiranih poti, zlasti v zadnjem desetletju dvajsetega stoletja, in naraščanje cestnega prometa v vsej pokrajini s povečanjem turistične in poslovne uporabe glavnih poti in uporabe asfaltiranih podeželskih poti.

39 Po študiji, navedeni v točki 27 te sodbe, je bilo v obdobju od leta 2000 do leta 2003 v pokrajini Doñana zaradi trka ubitih deset iberskih risov. Ni pa sporno, da je bil v tem obdobju na podeželski poti, ki povezuje Villamanrique de la Condeso in El Rocío, ubit samo en iberski ris.

40 Leta 2004 je na tej poti poginil še en iberski ris.

41 Vendar ni sporno, da od izvedbe dodatnih popravljalnih ukrepov novembra 2004 na navedeni poti ni bil zbit noben iberski ris, vsaj ne do konca pisnega postopka pred Sodiščem, ki se je končal 23. februarja 2009.

42 V zvezi s tem je treba opozoriti, da popravljalni ukrepi pomenijo sprejetje ukrepov, ki odvračajo od velike hitrosti, ureditev signalizacije, postavitev ograje, razen za vretenčarje, in ureditev prehodov za živali, mostov ter odvajanje odvečne vode.

43 Glede ukrepov odvračanja od velike hitrosti in ureditve signalizacije je iz poročila svetovalnega urada Inerco, navedenega v točki 33 te sodbe, razvidno, da so ukrepi za odvračanje od prekoračitve hitrosti, ki so jih sprejeli španski organi, na zadevni podeželski cesti omogočili znatno zmanjšanje hitrosti prometa v primerjavi s tisto, ki so jo zaznali nekaj let poprej.

44 Vendar je iz študije o naravnem parku Doñana, pripravljene leta 2006 (Estudio de 2006 del Parque Natural de Doñana), razvidno, da povprečna izmerjena hitrost na navedeni poti presega dovoljeno.

45 V tem okviru je v poročilu, navedenem v točki 34 te sodbe, ugotovljeno, da čeprav se trenutno zdi, da sprejeti ukrepi dajejo dobre rezultate, pa je vse sprejete ukrepe mogoče izboljšati z nadzorom hitrosti, boljšim vzdrževanjem naprav in celo sprejetjem novih ukrepov.

46 Glede ograje za živali je iz poročila WWF/Adena, navedenem v točki 32 te sodbe, razvidno, da ta ni bila postavljena po vsej dolžini podeželske poti med Villamanrique

de la Condeso in El Rocíom, pri čemer jo je na eni strani manjkalo približno 3 km. Zato dostop iberskega risa do ceste na tem delu ni bil oviran. Iz poročila svetovalnega urada Inerco, navedenega v točkah 33 in 43 te sodbe, je razvidno, da je bila postavitev ograje izvedena v celoti in da je ukrepe, ki so bili sprejeti v zvezi s tem, treba šteti za ustrezne glede na postavljene cilje, čeprav je treba ograje zaradi zagotovitve neokrnjenosti obnoviti. Poleg tega je nenamerno odprtje nekaterih ograj izjemoma omogočilo prehod živali.

47 Iz poročila o spremljanju, navedenem v točkah 34 in 45 te sodbe, je razvidno, da glede 11.000 metrov navedene podeželske poti, ki prečka naravni park Doñana, prvih 9300 metrov, ki ustreza gozdnemu območju, ki predstavlja ugoden habitat za iberskega risa, v celoti obkroža ograja z obeh strani cestišča. Preostalih 1700 metrov ni ograjenih, ker pot prečka preplavljeno območje in rabi za prehod reke ob močnejših padavinah. Poleg tega tam ni nobenih dreves in grmovja, ker je področje namenjeno pašnikom.

48 Poleg tega je iz dokumenta z naslovom „Tehnični predpisi za zasnovo prehodov za živali in obrambnih ograj“ („Prescripciones técnicas para el diseño de pasos de fauna y vallados perimetrales“), ki je bil sestavljen na pobudo nacionalne komisije za varstvo okolja Kraljevine Španije in na katerega se je sklicevala Komisija, razvidno, da so za iberskega risa primerne ograje iz zvite bakrene žice ali žice za spajkanje, visoke pa morajo biti 2 metra. Ni pa sporno, da ograja iz obravnavane zadeve ustreza zahtevanim tehničnim predpisom, ki pa v nasprotju s trditvami Komisije v repliki v ničemer niso izključeni za ceste, ki imajo značilnosti zadevne poti.

49 Poleg tega je v navedenem poročilu o spremljanju navedeno, da je bilo kot popravljalni ukrep, povezan z ograjami, ki bi omogočal pobeg, če bi iberski ris prišel na zadevno pot, postavljenih dovolj izhodov vzdolž ograje, največ pa jih je bilo blizu

točk mogočega vstopa, kot so križišča ali začetek in konec ograje. Učinkovitosti teh izhodov pa še ni bilo mogoče preveriti, ker so ograje dobro izpolnjevale svojo nalogo in jih ni mogel preplezati noben iberski ris.

50 Glede prehodov za živali, mostov in odvajanja odvečne vode je treba napotiti na točke od 32 do 34 te sodbe.

51 Ob upoštevanju vsega navedenega kot celote je treba ugotoviti, da Komisija ni dokazala, da je izvedba načrta ureditve podeželske poti povzročila veliko nevarnost nesreč za iberskega risa.

52 Čeprav nekateri elementi iz spisa nakazujejo na to, da položaj na celotnem območju Doñana ni zadovoljiv glede na zahteve po ohranjanju iberskega risa, zlasti zaradi sorazmerno velikega števila pogina osebkov te prednostne vrste zaradi trkov, pa Sodišče na podlagi dokazov, ki jih ima na voljo, ne more ugotoviti, da načrt ureditve podeželske poti skupaj s popravljalnimi ukrepi sam po sebi pomeni poseg, ki bi lahko pripeljal do izumrtja iberskega risa na zadevnem območju in ki bi zato resno ogrozil ekološke značilnosti tega območja.

53 Zato je treba prvi očitek zavrniti.

Drugi očitek: domnevna neizpolnitev obveznosti, ki jo ima tožena država članica na podlagi člena 12(4) direktive o habitatih

Trditve strank

54 Komisija zatrjuje, da čeprav so španski organi priznali naključno ubitje treh iberskih risov na podeželski poti, ki povezuje Villamanrique de la Condeso in El Rocío, v letih 1996, 2002 in 2004, pa niso uvedli strogega sistema za nadzorovanje naključnega ubitja iberskih risov na zadevni asfaltirani poti in niso sprejeli potrebnih ohranitvenih ukrepov, ki bi zagotovili, da naključno ubitje ne bi negativno vplivalo na to zaščiteno vrsto.

55 Kraljevina Španija trdi, da je sprejela ukrepe, ki so se izkazali za ustrezne in ki so močno znižali tveganje za nenamerno ubitje. Poleg tega naj bi španski organi zagotovili zadovoljivo spremljanje sprejetih ukrepov in nadaljevali preučevanje novih ukrepov, ki bi bili morda še primernejši za ohranitev in izboljšanje vrste.

Presoja Sodišča

56 V skladu s členom 12(4) direktive o habitatih v povezavi s Prilogo IV(a) k tej direktivi države članice vzpostavijo sistem za spremljanje naključnega ubitja iberskih risov. Glede na zbrane informacije države članice nadaljujejo raziskave ali potrebne

ohranitvene ukrepe, da se zagotovi, da naključno ubitje nima znatnega škodljivega vpliva na zadevno vrsto.

57 Glede uvedbe sistema za spremljanje naključnega ubitja iberskih risov je treba poudariti, da je iz povzetka končnega poročila o dejavnosti, navedenega v točki 29 te sodbe, razvidno, da je bila na podlagi geografskih meril sestavljena zbirka podatkov o vzrokih nenaravnega pogina iberskega risa, med katerimi so tudi trki. Tako je mogoče opredeliti območja, na katerih obstaja večje tveganje za iberskega risa na njegovem območju razširjanja.

58 Glede potrebnih ohranitvenih ukrepov za zagotovitev, da naključno ubitje ne bi imelo znatnega škodljivega vpliva na iberskega risa, je mogoče v obravnavani zadevi v bistvu povzeti ugotovitve glede prvega očitka, s katerimi je bila utemeljena njegova zavrnitev.

59 Kot je menila Kraljevina Španija, v obravnavani zadevi dejstvo, da so španski organi nadaljevali preučevanje novih ukrepov, ki bi še bolj okrepili pogoje ohranjanja in izboljšanja vrste, kot tako ne more pripeljati do ugotovitve, da sprejeti ukrepi niso ustrezni glede na cilj člena 12(4) direktive o habitatih, naveden *in concreto* v prejšnji točki.

60 Zato je treba drugi očitek zavrniti.

61 Iz vsega navedenega – in ne da bi bilo treba odločati o ugovoru nedopustnosti, ki ga je vložila Kraljevina Španija v dupliki in se nanaša na domnevno nejasen in nenatančen prvi očitek – izhaja, da je treba tožbo Komisije zavrniti.

Stroški

62 V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Kraljevina Španija je predlagala, naj se Komisiji naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Evropski komisiji se naloži plačilo stroškov.

Podpisi